

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

วรรัตน์ ทับยาง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานของสถานศึกษาโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 148 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางKrejcie & Morgan โดยการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .873 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่า t test) แบบ Independent samples สำหรับประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยใช้ค่า (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากคือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ
2. ครูที่มีเพศและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ

คำสำคัญ

ความคิดเห็น การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครู

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ซึ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษาย่อมได้รับผลกระทบตามไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการศึกษา จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาพบริบทรอบด้าน เพราะฉะนั้นการหาหลักการหรือแนวคิดมาปรับใช้กับการบริหารการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างมาก ดังที่ ภาวดี ธาราศิริสุทธิ (2542, หน้า 6) กล่าวสรุปว่า การบริหารการศึกษา เป็นกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ พัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม

การบริหารจัดการศึกษา จึงจำเป็นต้องบริหารให้เหมาะสมถูกต้อง มีระบบการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยเกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นคณะครู นักเรียน และคณะผู้บริหารในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาผู้มีส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียน เพราะเป็นผู้รับนโยบาย รับผิดชอบในการดำเนินงานและการบริหารให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนด สามารถบริหารงานด้วยกระบวนการต่างๆ ในอันที่จะก่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังและร่วมแรงแข่งขันจากครูทุกคนต้องมองเห็นปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้น รวมทั้งเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมาย เพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด (กัญญา สาธิต 2549, หน้า 363) และดำเนินการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ปลุกฝัง อบรม บ่มเพาะผู้เรียนให้มีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง (กมล รอดคล้าย, 2560)

โรงเรียนอนุราชประชานุชนันได้ตระหนักถึงคุณค่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป เพื่อเป็นการตอบสนองแนวทางการจัดการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามพบว่ามีปัญหา 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ยังขาดการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระ ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารต้องเพิ่มการแนะนำส่งเสริมจริยธรรม และการสร้างนิสัยประหยัดมัธยัสถ์ ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารยังขาดการชี้แจงและขาดความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำแผนงานการใช้งบประมาณ และการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการและการนำไปใช้ ส่วนด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา นั้นจะเป็นเรื่องสถานที่ในการปฏิบัติการที่เป็นไปอย่างจำกัดและการติดต่อร่วมมือกับคนในชุมชนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นระหว่างกัน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ว่าอยู่ระดับใด เพื่อให้ได้ผลวิจัยมาเป็นข้อมูลแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแนวทางในกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 240 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระได้แก่ เพศ และ ประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ต่อ 4 ด้าน คือ (1) ด้านการบริหารวิชาการ(2) ด้านการบริหารงานบุคคล (3) ด้านการบริหารงบประมาณ และ (4) ด้านการบริหารทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) และหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .873 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และ ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ความคิดเห็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ 5 4 3 2 และ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 จำแนกตามเพศ โดยการวิเคราะห์ค่าที (t test) แบบ Independent Samples
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

1. ครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี
2. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านด้านการบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
3. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ด้านการบริหารวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้นทุกกลุ่มสาระอย่างครบถ้วน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ติดตามผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน

4. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการใช้จ่ายและการดำเนินชีวิต เช่น โครงการธนาคารโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พิจารณาการเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสมเน้นจากความสามารถ ความรู้ในการปฏิบัติงาน

5. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ด้านการบริหารงบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ในการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเพียงพอและตรงตามความต้องการของครู

6. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ด้านการบริหารทั่วไป ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดให้มีเวรประจำวัน และเวรยามในวันหยุดเพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยของอาคารสถานที่ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วมที่สะอาดและเพียงพอ

7. ครูที่มีเพศและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1.ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีเจตคติที่ดีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นนโยบายของสถานศึกษาและสอดคล้องกับการบริหารงาน4 ด้านได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557) เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารให้

ความสำคัญกับครูในเรื่องของการนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในงานวิชาการ เช่น การผลิตสื่อนวัตกรรมสอดคล้องกับวัฒนธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557, หน้า 7) กล่าวสรุปว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ มาบูรณาการกับการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้นทุกกลุ่มสาระอย่างครบถ้วน เช่น การผลิตสื่อนวัตกรรมสอดคล้องกับวัฒนธรรมชาติของท้องถิ่น และสอดคล้องกับการศึกษาของ

สัญญา จารุจินดา (2551) เรื่อง *แนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน* ผลการศึกษาพบว่า ด้านบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

สำหรับด้านการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการกำหนดแผนงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในโครงการต่างๆ และมีการชี้แจงเป้าหมายยังไม่ค่อยชัดเจนเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ศิริพงษ์ เสาภาชน (2557, หน้า 4-5) กล่าวสรุปว่า การจัดทำงบประมาณของหน่วยงานหรือโรงเรียนควรแสดงความต้องการงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือนโยบายของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมินา เหล็กสีไทย (2552) เรื่อง *การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยยึดแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย มุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มุกดาหาร* ผลการศึกษาพบว่า การวางแผนงบประมาณโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีกระบวนการวางแผน ดังนี้ การวิเคราะห์ SWOT และจัดแผนกลยุทธ์ จัดทำแผนงบประมาณรายจ่ายระยะปานกลาง ระยะ 3 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ ด้านการบริหารวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้นทุกกลุ่มสาระอย่างครบถ้วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระอย่างทั่วถึง ในทุกระดับชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557) เรื่อง *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร* พบว่า ด้านบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต ความเสียสละ ขยันอดทน ความเพียร ใฝ่ สติปัญญาในการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ติดตามผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในกิจกรรมโครงการต่างๆ แต่กลับไม่มีการติดตามประเมินผลหรือติดตามผลงานของครูจากฝ่ายวิชาการเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปรีดา สุขสว่าง (2557) เรื่อง *การบริหารจัดการการเรียนรู้*

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า การนำผลการนิเทศ/ติดตามประเมินผล ไปปรับปรุง/พัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ จัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน อนุราชประสิทธิ์ ด้านการบริหารงานบุคคล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการใช้จ่ายและการดำเนินชีวิต เช่น โครงการธนาคาร โรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนต้องการส่งเสริมให้บุคลากรทั้งครูและนักเรียนรู้จักประหยัด อดออม มีความพอเพียงจึงได้จัดตั้งโครงการธนาคาร โรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายนี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งทิwa สันติผลธรรม (2552, หน้า 38) กล่าวสรุปว่า การดำเนินชีวิตในปัจจุบันควรยึดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้จ่ายอย่างประหยัด อดออม และสอดคล้องกับแนวคิดของอัจฉราวรรณ ใจยะเขียว (2555, หน้า 11) กล่าวสรุปว่า ส่งเสริมให้มีการจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ โครงการทำนาข้าว โครงการโรงสีข้าวกล้องอินทรีย์ โครงการปลูกผักปลอดสารพิษสมุนไพรรางจืด โครงการกำจัดขยะในโรงเรียน และโครงการธนาคารความดี เป็นต้น

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พิจารณาการเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสมนั้นจากความสามารถ ความรู้ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารดูแลเอาใจใส่บุคลากรยังไม่ทั่วถึงทุกหน่วยงานเนื่องจากอาจเป็นเพราะสถานศึกษามีขนาดใหญ่และแบ่งการดูแลเป็นระดับชั้น จึงอาจมีการพิจารณาความสามารถและสนับสนุนการทำงานเฉพาะบางกลุ่มเป็นผลให้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมเกียรติ พ่วงรอด (2544, หน้า 17 – 20) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการในการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลเป็นขั้นตอน เพื่อให้ได้บุคคลตรงตามที่ต้องการหรือองค์การต้องการเพื่อมาปฏิบัติงานและพัฒนางานในหน้าที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดีคืออยู่ในสังคมองค์การมีความมั่นคง มีขวัญกำลังใจและมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จขององค์การโดยใช้กระบวนการบริหารงานบุคคล

1.3 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน อนุราชประสิทธิ์ ด้านการบริหารงบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการจัดทำแผนงบประมาณรายปีที่ชัดเจน มีการจัดตั้งคณะกรรมการ ประเมินผลการใช้งบประมาณปฏิบัติงาน และบริหารงบประมาณโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาสมรภูมิ อ่อนอุ่น (2557) เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 38 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการจัดสรรงบประมาณประจำปี และมอบหมายให้แต่ละฝ่ายจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อเสนอขอรับการจัดสรร

งบประมาณ รวมถึงจัดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบประเมินผลการใช้งบประมาณของแต่ละฝ่าย

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ในการดำเนินงานของโรงเรียน อย่างเพียงพอและตรงตามความต้องการของครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และทางโรงเรียนแสวงหาการสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนสนับสนุนต่างๆ นั้นมีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมของโครงการ จึงต้องบริหารให้เกิดประสิทธิภาพ และจะต้องมีการใช้จ่ายตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มินา เหล็กสีไทย (2552) เรื่อง *การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานโดยยึดแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มุกดาหาร* ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนงบประมาณ โดยยึดแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีกระบวนการวางแผนงบประมาณ จัดสรรงบประมาณโดยยึดตามความต้องการจัดทำแผนปฏิบัติโดยเน้นวงจรคุณภาพ(PDCA) มีการคำนวณต้นทุนผลผลิต มีการเตรียมข้อมูลสารสนเทศ จัดเตรียมวัสดุ ครุภัณฑ์ มีการวิเคราะห์และกำหนดภารกิจกิจกรรมโครงการของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการ

1.4 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ด้านการบริหารทั่วไป ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดให้มีเวรประจำวัน และเวรยามในวันหยุดเพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยของอาคารสถานที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร และปฏิบัติงานให้แก่องค์การเต็มกำลังความสามารถ มีความร่วมมือกันเพื่อรักษาห่วงแหนทรัพยากรของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 110) กล่าวสรุปว่า การควบคุมดูแลอาคารสถานที่เป็นการกำกับติดตามผลการใช้ การบำรุงรักษา การตกแต่ง รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานของอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการแต่งตั้งเวรยามในการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ราชการ และยังได้สอดคล้องกับแนวคิดของรุจิรัตน์ มานะพระ(2559 ,หน้า 83) กล่าวสรุปว่า การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีการแต่งตั้งเวรยามรับผิดชอบตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้ามีรั่วรอบขอบชิด และให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยการดูแลอาคารสถานที่ของทางราชการให้ปลอดภัย

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่สะอาดและเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงทำให้มีบุคลากรจำนวนมากตามไปด้วย จึงทำให้สาธารณูปโภคต่างๆอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการการทำความสะอาดไม่ทั่วถึง จึงอาจเกิดปัญหาในเรื่องสุขลักษณะซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทรศนิษฐ์ วรหัทธ (2554, หน้า 6) กล่าวว่า การจัดตกแต่งอาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้างมีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด อาคารเรียนอาคาร

ประกอบ ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ โรงอาหารที่ถูกลักษณะ ห้องน้ำห้องส้วมที่มีการดูแลสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อุปกรณ์ในห้องเรียน สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬามีเพียงพอเหมาะสมและปลอดภัย

2. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานของโรงเรียนโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ทั้งเพศหญิงและเพศชายให้ความสำคัญเท่าเทียมกันและเสมอภาคกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของดิเรก สิริเวชกุลศร (2557) เรื่อง *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีเพศ ต่างกันมีระดับปฏิบัติแตกต่างกัน

3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูส่วนใหญ่ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของดิเรก สิริเวชกุลศร (2557) เรื่อง *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ดังนี้

- 1.ด้านการบริหารวิชาการผู้บริหารควรจัดให้มีโครงการกิจกรรมเน้นการส่งเสริมบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน และมีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ
- 2.ด้านบริหารงานบุคคลผู้บริหารควรมีแนวทางในการพิจารณาความดีความชอบของครูโดยใช้หลักความยุติธรรมและหลักความโปร่งใส โดยอาจใช้เกณฑ์พิจารณาจากผลงานและความสามารถ
- 3.ด้านการบริหารงบประมาณผู้บริหารควรการวางแผน บริหารทรัพยากรและจัดสรรให้เหมาะสมตรงตามความต้องการของครูในการดำเนินงานต่างๆ

4.ด้านบริหารทั่วไปผู้บริหารควรมีการดูแลรักษาสาธารณูปโภคให้พอเพียงและเหมาะสมกับความต้องการของจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กมล รอดคล้าย. (2560) การจัดตั้งศูนย์ขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา สพฐ.ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2560, http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=40162&Key=news_act
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- , (2550). ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษา (2551-2554). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงาน โครงการต่อเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษาและกิจกรรมพิเศษ. ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2560, จาก <http://www.google.go.th>
- ดิเรก ศิริเวชกุลสร.(2557). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 .การศึกษาอิสระ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- ทรรศนีย์ วรหัทธาม. (2554). *การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- ปรียาดา สุขสว่าง. (2557). *การบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*
- ปรียานุช พิบูลสรารุช.(2549). *เศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์*
- ภาวิดา ธาราศิริสุทธิ. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- ภิญโญ สาธร. (2546). *หลักการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพมหานคร. วัฒนาพานิช*.
- มีนา เหล็กสีไทย. (2552). *การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยยึดแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- รุจิรัตน์ มานะพระ. (2559). *สภาพการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่*

การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รุ่งทิพา สันติผลธรรม (2552). การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์. (2557). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริพงษ์ เสภาชน (2557). วิชาการบริหารทรัพยากรและการจัดการทางการศึกษา.(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร. มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด

สมเกียรติ พ่วงรอด (2544). การบริหารงานบุคคล. ปัตตานี คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

สมรภูมิ อ่อนอุ่น ธานี เกสทอง(2557).แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 38 .วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

สัญญา จารุจินดา(2551). แนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา เล่ม 1 - 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

วิภาวี นามเดช (2552). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉราวรรณ ใจยะเขียว(2555).การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3:กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสันกอง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง